

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 70/14
Luxemburgissa 13.5.2014

Tuomio asiassa C-131/12
Google Spain SL ja Google Inc. v. Agencia Española de Protección de
Datos ja Mario Costeja González

Internethakukoneen ylläpitäjä on vastuussa käsittelemistään sivullisten julkaisemilla internetsivuilla näkyvistä henkilötiedoista

Kun henkilön nimellä tehdyn haun johdosta hakutulosten luettelossa näkyy linkki internetsivulle, jolla on kyseessä olevaa henkilöä koskevia tietoja, asianomainen henkilö voi kääntyä suoraan hakukoneen ylläpitäjän puoleen tai – jos hakukoneen ylläpitäjä ei ryhdy hänen pyyntönsä johdosta toimenpiteisiin – siirtää asian toimivaltaisille viranomaisille saadakseen tietyn edellytyksin kyseisen linkin poistetuksi hakutulosten luettelosta

Unionin direktiivillä¹ pyritään turvamaan yksilöille henkilötietojen käsittelyssä heidän perusoikeutensa ja -vapautensa (erityisesti oikeus yksityisyyteen) sekä poistamaan kyseisten tietojen vapaan liikkumisen esteet.

Mario Costeja González, joka on Espanjan kansalainen, teki vuonna 2010 Agencia Española de Protección de Datosille (Espanjan tietosuojaviranomainen, AEPD) kantelun La Vanguardia Ediciones SL:sta (Espanjassa ja etenkin Katalonian alueella laajalevikkisen sanomalehden kustantaja) sekä Google Spainista ja Google Inc:sta. Costeja González väitti, että kun internetin käyttäjä syöttää hänen nimensä Google-konsernin hakukoneeseen (Google Search), hakutulosten luettelossa näkyvät linkit La Vanguardian sanomalehden kahdelle vuoden 1998 tammikuussa ja maaliskuussa päivätylle sivulle. Kyseisillä sivuilla ilmoitettiin muun muassa Costeja Gonzálezin sosiaaliturvavelkojen perimiseksi suoritettuun takavarikkoon liittyvästä kiinteän omaisuuden huutokaupasta.

Costeja González vaati kyseisessä kantelussa yhtäältä, että La Vanguardia velvoitetaan poistamaan kyseiset sivut tai muuttamaan niitä (niin, etteivät hänen henkilötietonsa näkyisi niillä enää) tai käyttämään tiettyjä hakukoneiden tarjoamia välineitä kyseisten tietojen suojaamiseksi. Costeja González vaati toisaalta, että Google Spain tai Google Inc. velvoitetaan poistamaan tai kätkemään hänen henkilötietonsa, jotta ne eivät näkyisi enää hakutuloksissa eivätkä sisältyisi enää La Vanguardian linkkeihin. Costeja González väitti tässä yhteydessä, että häneen kohdistettu takavarikko oli ratkaistu kokonaan jo useita vuosia sitten eikä sitä koskevalla maininnalla ollut enää mitään merkitystä.

AEPD hylkäsi La Vanguardista tehdyn kantelun, koska se katsoi, että kustantaja oli julkaisunut kyseiset tiedot laillisesti. Kantelu hyväksyttiin sitä vastoin Google Spainin ja Google Inc:n osalta. AEPD määräsi nämä kaksi yhtiötä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tietojen poistamiseksi niiden indekseistä ja tietojen saamisen estämiseksi tulevaisuudessa. Google Spain ja Google Inc. nostivat kaksi kannetta Audiencia Nacionalessa (valtakunnallinen tuomioistuin, Espanja) ja vaativat AEPD:n päätöksen kumoamista. Espanjan tuomioistuin on tässä yhteydessä esittänyt unionin tuomioistuimelle joukon ennakkoratkaisukysymyksiä.

Unionin tuomioistuin toteaa tänään antamassaan tuomiossa aluksi, että kun hakukoneen ylläpitäjä hakee automaattisesti, jatkuvasti ja järjestelmällisesti internetissä julkaistuja tietoja, se "kerää" tietoja direktiivissä tarkoitettulla tavalla. Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi, että hakukoneen ylläpitäjä "hakee", "tallentaa" ja "järjestää" kyseiset tiedot indeksointiohjelmien yhteydessä ennen

¹ Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY (EYVL L 281, s. 31).

kuin se "säilyttää" ne palvelimillaan ja tarvittaessa "luovuttaa" käyttäjilleen ja "asettaa [niiden] saataville" hakutulosten luetteloiden muodossa. Nämä toimet, joita direktiivi koskee nimenomaisesti ja varauksetta, on luonnehdittava "käsittelyksi" riippumatta siitä, että hakukoneen ylläpitäjä soveltaa niitä samalla tavalla muihinkin tietoihin kuin henkilötietoihin. Unionin tuomioistuin huomauttaa lisäksi, että direktiivissä tarkoitetut toimet on luonnehdittava käsittelyksi myös silloin, kun ne koskevat yksinomaan tiedotusvälineissä julkaistua aineistoa sellaisenaan. Jos direktiivin soveltamisesta poikettaisiin yleisesti tällaisessa tilanteessa, kyseinen direktiivi olisi suurelta osin merkityksetön.

Unionin tuomioistuin toteaa lisäksi, että hakukoneen ylläpitäjä on direktiivissä tarkoitettu "rekisterinpitäjä", koska juuri se määrittelee käsittelyn tarkoituksen ja keinot. Unionin tuomioistuin korostaa tässä yhteydessä, että koska hakukoneen toiminta menee internetsivustojen toimittajien toimintaa pidemmälle ja se voi vaikuttaa olennaisesti yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, hakukoneen ylläpitäjän on vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa yhteydessä varmistettava se, että sen toiminta täyttää direktiivin vaatimukset. Vain tällä tavalla direktiivissä säädetty takeet voivat saada täyden vaikutuksensa ja rekisteröityjen henkilöiden (ja erityisesti heidän yksityiselämänsä) tehokas ja kattava suojele voidaan todella turvata.

Unionin tuomioistuin huomauttaa direktiivin alueellisesta soveltamisalasta, että Google Spain on Espanjan alueella Google Inc:n tytäryhtiö ja näin ollen direktiivissä tarkoitettu "toimipaikka". Unionin tuomioistuin hylkää väitteen, jonka mukaan Google Search ei suorita henkilötietojen käsittelyä kyseisessä toimipaikassa tapahtuvan toiminnan yhteydessä Espanjassa. Unionin tuomioistuin katsoo tässä yhteydessä, että kun henkilötietoja käsitellään sellaisen hakukoneen tarpeisiin, jota ylläpitää yritys, joka sijaitsee tosin kolmannessa valtiossa mutta jolla on toimipaikka jäsenvaltiossa, käsittely suoritetaan kyseisessä toimipaikassa tapahtuvan "toiminnan yhteydessä", jos tuon toimipaikan tehtävänä on huolehtia kyseisessä jäsenvaltiossa hakukoneen tarjoamien mainospaikkojen, joilla hakukoneen tarjoamasta palvelusta pyritään tekemään kannattavaa, markkinoinnista ja myynnistä.

Unionin tuomioistuin toteaa tämän jälkeen hakukoneen ylläpitäjän vastuun ulottuvuudesta, että hakukoneen ylläpitäjä on tietyin edellytyksin velvollinen poistamaan henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta linkit sivullisten julkaisemiin internetsivuihin, joissa on kyseistä henkilöä koskevia tietoja. Unionin tuomioistuin täsmentää, että tällainen velvollisuus voi olla myös siinä tilanteessa, ettei kyseistä nimeä tai kyseisiä tietoja ole poistettu ensin tai poisteta samanaikaisesti näiltä internetsivuilta, ja näin on tilanteen mukaan jopa silloin, kun niiden julkaiseminen mainituilla sivuilla on itsessään laillista.

Unionin tuomioistuin korostaa tässä yhteydessä, että hakukoneen ylläpitäjän suorittaman henkilötietojen käsittelyn johdosta internetinkäyttäjät voivat silloin, kun he hakevat tietoja luonnollisen henkilön nimellä, saada hakutulosten luettelossa jäsennellyn katsauksen kyseistä henkilöä koskevista tiedoista internetissä. Unionin tuomioistuin korostaa lisäksi, että kyseiset tiedot liittyvät potentiaalisesti useisiin eri seikkoihin yksityiselämästä ja että niitä ei ilman hakukonetta olisi voitu tai ne olisi pelkästään hyvin hankalasti voitu yhdistää toisiinsa. Internetin käyttäjät voivat siis laatia kutakuinkin yksityiskohtaisen profiilin haetuista henkilöistä. Lisäksi henkilön oikeuksiin puuttuminen on sitäkin suurempaa internetillä ja hakukoneilla – joiden johdosta hakutulosten luetteloihin sisältyvistä tiedoista tulee sellaisia, että niitä voidaan katsella kaikkialla – nyky-yhteiskunnassa olevan merkittävän aseman vuoksi. Tämän puuttumisen potentiaalisen vakavuuden vuoksi unionin tuomioistuin on sitä mieltä, ettei sitä voida perustella hakukoneen ylläpitäjällä tietojenkäsittelyyn olevalla pelkällä taloudellisella intressillä.

Siltä osin kuin linkkien poistamisella hakutulosten luettelosta voisi kuitenkin kyseessä olevista tiedoista riippuen olla seurauksia sellaisten internetin käyttäjien oikeutetulle intressille, jotka mahdollisesti ovat kiinnostuneita saamaan kyseessä olevat tiedot, unionin tuomioistuin toteaa, että on pyrittävä löytämään oikeudenmukainen tasapaino muun muassa kyseisen intressin ja rekisteröidyn perusoikeuksien ja erityisesti yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden ja henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden välillä. Unionin tuomioistuin huomauttaa tässä yhteydessä, että vaikka rekisteröidyn oikeudet syrjäyttävät tosin myös pääsääntöisesti internetin

käyttäjien mainitun intressin, tuo tasapaino voi kuitenkin riippua erityistapauksissa kyseessä olevien tietojen luonteesta ja niiden arkaluonteisuudesta rekisteröidyn yksityiselämän kannalta sekä yleisöllä olevasta intressistä saada kyseiset tiedot, ja jälkimmäinen intressi voi olla erilainen muun muassa kyseisellä henkilöllä julkisuudessa olevan aseman perusteella.

Unionin tuomioistuin huomauttaa lopuksi siitä kysymyksestä, voiko rekisteröity vaatia direktiivin nojalla, että tällaisesta hakutulosten luettelosta poistetaan linkit sillä perusteella, että rekisteröity haluaa niihin sisältyvien hänen henkilöönsä koskevien tietojen tulevan ”unohdetuiksi” tietyn ajan kuluttua, että jos rekisteröidyn tekemän vaatimuksen johdosta on todettu, että kyseisten linkkien sisällyttäminen luetteloon on tarkastelun ajankohtana ristiriidassa direktiivin kanssa, tuossa luettelossa olevat tiedot ja linkit on poistettava. Unionin tuomioistuin huomauttaa tässä yhteydessä, että jopa paikkansapitävien tietojen alun perin laillinen käsittely voi ajan myötä muuttua kyseisen direktiivin kanssa yhteensopimattomaksi, jos kaikkien käsiteltävälle tapaukselle ominaisten seikkojen perusteella kyseiset tiedot eivät ole asianmukaisia, ne eivät ole tai eivät enää ole olennaisia taikka ne ovat liian laajoja niihin tarkoituksiin, joissa niitä on käsitelty, tai niitä on säilytetty liian pitkään. Unionin tuomioistuin toteaa vielä, että tällaista rekisteröidyn henkilön hakukoneen ylläpitäjän suorittaman käsittelyn osalta tekemää vaatimusta arvioitaessa on muun muassa tutkittava, onko rekisteröidyllä oikeus siihen, ettei kyseessä olevia hänen henkilöönsä koskevia tietoja liitetä enää arviointiajankohtana hänen nimeensä sellaisessa hakutulosten luettelossa, joka tulee näkyviin hänen nimellään suoritettua haun johdosta. Jos näin on, linkit internetsivuihin, jotka sisältävät kyseiset tiedot, on poistettava hakutulosten luettelosta, jollei ole olemassa rekisteröidyllä julkisuudessa olevan aseman kaltaisia erityisiä syitä, jotka perustelevat suurella yleisöllä olevan ensisijaisen intressin saada nuo tiedot saataviinsa tällaisen haun yhteydessä.

Unionin tuomioistuin täsmentää, että rekisteröity voi osoittaa tällaiset pyynnöt suoraan hakukoneen ylläpitäjälle, jonka on siis tutkittava huolellisesti niiden perusteltavuus. Jos rekisteröity ei ryhdy kyseisten pyyntöjen johdosta toimenpiteisiin, rekisteröity voi siirtää asian valvontaviranomaiselle tai lainkäyttöviranomaiselle, jotta tämä suorittaisi välttämättömät tarkastukset ja määräisi tämän johdosta rekisteröidyn osalta täsmällisistä toimenpiteistä.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gilles Despeux ☎ +352 4303 3205

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106